

Sygn. akt III AUa 1105/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Krzysztof Szewczak (spr.) SA Marcjanna Górską
Protokolant: st.sekr.sądowy Urszula Goluch-Nikanowicz	

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2015 r. w Lublinie

sprawy K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy K. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 24 października 2014 r. sygn. akt IV U 1409/13

oddala apelację.

III AUa 1105/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2013 r., znak: I/25/036016850 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił K. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ w 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę oraz przed dniem powstania częściowej niezdolności do pracy brak u ubezpieczonego okresów składkowych, zaś okresy nieskładkowe występujące w tych dziesięcioleciach nie mogą być uwzględnione do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji K. G. domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu podniósł, że posiada okresy składkowe w KRUS i ZUS od 1 stycznia 1991 r. do 30 września 2009 r. Wskazał, że w okresie od dnia 30 czerwca 2000 r. do dnia 2 września 2011 r. sprawował opiekę nad matką, która posiadała I grupę inwalidzką i w związku z tym zrezygnował z pracy. Jego zdaniem okres sprawowania opieki nad

matką powinien zostać zaliczony w wymiarze 6 lat jako okres nieskładkowy. Do odwołania załączył kopie świadectw pracy, zaświadczenie KRUS, decyzję (...) z 4 marca 2010 r. o przyznaniu K. G. świadczenia w formie opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z opieką nad matką H. G., kopię aktu zgonu H. G., dokumenty z KRUS i ZUS.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 24 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że wnioskodawca K. G. skierował w dniu 19 września 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 29 października 2013 r. ustalił, że jest on częściowo niezdolny do pracy do 30 kwietnia 2014 r., a datę powstania częściowej niezdolności do pracy określił na dzień (...)

Od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS ubezpieczony nie wniósł sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS. Przyjmując datę powstania częściowej niezdolności do pracy, która została stwierdzona w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS, organ rentowy ustalił, że w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, czyli w okresie od dnia 2 września 2003 r. do dnia 1 września 2013 r., ubezpieczony udowodnił okres nieskładkowy wynoszący 2 lata, 9 miesięcy i 29 dni, a w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę, czyli w okresie od dnia 19 września 2003 r. do dnia 18 września 2013 r., ubezpieczony udowodnił okres nieskładkowy w wymiarze 2 lat, 9 miesięcy i 12 dni, zamiast wymaganego przez ustawę okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego łącznie co najmniej 5 lat. Ustalenia te dały podstawę do wydania przez organ rentowy odmownej decyzji z dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż w sprawie niniejszej bezspornym było, że K. G., urodzony w dniu (...), jest częściowo niezdolny do pracy, i niezdolność ta powstała z dniem (...), a więc gdy apelant osiągnął wiek 56 lat.

Powołując się na treść art. 57 ust. 1 i 2 oraz art. 58 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 1440 ze zm.) Sąd Okręgowy stwierdził, że K. G. nie spełnił wszystkich przesłanek prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, które winny być spełnione łącznie. Okolicznością niesporną było, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, przy czym niezdolność ta powstała (...). Sąd I instancji zwrócił przy tym uwagę na to, że K. G. nie wniósł sprzeciwu od wyżej powołanego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, na którym organ rentowy oparł się wydając zaskarżoną decyzję. Ubezpieczony nie kwestionował ustaleń lekarza orzecznika ZUS, że jest on częściowo, a nie całkowicie niezdolny do pracy.

Stosownie do art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy składkowe i nieskładkowe, przy czym okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż w związku z tym, że w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę, jak również w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, ubezpieczony udowodnił jedynie okresy nieskładkowe, nie można zaliczyć ich do okresu ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych spełnienie warunku posiadania okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego łącznie co najmniej 5 lat nie jest wymagane, jeżeli ubezpieczony osiągnął okres składkowy wynoszący 30 lat i jest całkowicie niezdolny do pracy. U wnioskodawcy stwierdzono istnienie jedynie częściowej niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy podsumowując te rozważania stwierdził, że K. G. nie spełnia wszystkich ustawowych przesłanek prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a mianowicie nie wykazał posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego łącznie co najmniej 5 lat. Sąd I instancji podkreślił przy tym, że nawet gdyby zaliczyć

ubezpieczonemu do okresu nieskładkowego, okres 6 lat sprawowania opieki nad matką, nie dałoby to podstaw do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem z braku okresów składkowych, nie można do okresu ubezpieczenia zaliczyć okresów nieskładkowych.

Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważył, że wnioskodawca nie spełnił również kolejnego warunku prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a mianowicie nie wykazał, że niezdolność do pracy powstała u niego w czasie zatrudnienia albo nie później niż 18 miesięcy od ustania zatrudnienia.

Mając na uwadze te wszystkie okoliczności Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

W apelacji od tego wyroku, którą wniósł ubezpieczony K. G., nie zostały sformułowane zarzuty i wnioski w sposób odpowiadający wymaganiom określonym w art. 368 § 1 k.p.c. Apelant ponowił zgłoszone w postępowaniu przed Sądem I instancji żądanie zaliczenia do jego stażu ubezpieczeniowego 6 lat sprawowania opieki nad matką H. G. jako okresu „pracy nieskładkowej”. Podkreślił przy tym, że opieka nad niezdolną do samodzielnej egzystencji matką była pracą. Powołując się na te wszystkie okoliczności ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r., II CKN 923/97 – OSNC 1999, z. 3, poz. 60; z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143; z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98 – LEX nr 50863; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03 – LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03 – LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09 – LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09 – LEX nr 602700).

Trafnie Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca K. G. nie spełnił wszystkich przesłanek prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bliżej określonych w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 1440 ze zm.), które, co wymaga podkreślenia, muszą być spełnione łącznie. Ubezpieczony nie udowodnił bowiem, że ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy. K. G. liczy obecnie 57 lat (urodził się w dniu (...)), a jego częściowa niezdolność do pracy powstała z dniem (...). Dla ubezpieczonych w takim wieku warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 ostatnio powołanej ustawy, jeżeli ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat. Okres ten powinien przypadać, zgodnie z art. 58 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Bezspornym w sprawie niniejszej było, że wnioskodawca nie udowodnił jakiegokolwiek okresu składkowego w obu tych dziesięcioleciach. Z jego wyjaśnień, a także ze złożonego zaświadczenia lekarskiego z dnia 21 listopada 2013 r., wynika, że w okresie od dnia 17 listopada 1997 r. do dnia 2 września 2011 r. sprawował opiekę nad matką H. G., która była uznana w tym okresie za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji. Ten okres sprawowania opieki nad matką, zgodnie z art. 7 pkt 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest okresem nieskładkowym. W ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę (wniosek z dnia 19 września 2013 r.), tj. w okresie od dnia 19 września 2003 r. do dnia 18 września 2013 r., K. G. sprawował opiekę nad uznaną za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji matką prawie przez 8 lat. W takim samym wymiarze sprawował tę opiekę w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy ((...)). Stosownie jednak do art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do renty, warunkiem zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego (okresu składkowego i nieskładkowego) jakiegokolwiek okresu nieskładkowego, jest posiadanie w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy udowodnionego okresu składkowego. Ostatnio powołany przepis stanowi bowiem, że przy ustalaniu

prawa do emerytury lub renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Mając na uwadze, że dla wnioskodawcy wymagany do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy okres składkowy i nieskładkowy wynosi łącznie co najmniej 5 lat oraz przewidzianą w art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych możliwość uwzględnienia przy ustalaniu prawa do renty okresów nieskładkowych w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych, apelant w okolicznościach sprawy niniejszej winien udowodnić posiadanie w dziesięcioleciach, o których mowa w art. 58 ust. 2 ostatnio powołanej ustawy, okresów składkowych w wymiarze co najmniej 3 lat i 9 miesięcy. Okresy nieskładkowe zostałyby wtedy uwzględnione w wymiarze jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych, tj. w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy. Ustalony w taki sposób okres składkowy i nieskładkowy wynosiłby łącznie 5 lat. Apelant, o czym była już wyżej mowa, nie udowodnił jednak posiadania w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę, jak i przed dniem powstania niezdolności do pracy, jakichkolwiek okresów składkowych. Ta okoliczność sprawia, iż zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie mogą być uwzględnione wskazane przez niego okresy nieskładkowe. Oznacza to, że ubezpieczony nie wykazał jakiegokolwiek wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Nie spełnił tym samym jednego z warunków prawa do renty, bliżej określonych w art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które muszą być spełnione łącznie.

Trafnie Sąd Okręgowy podniósł, że do apelanta nie ma również zastosowania przepis art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nie udowodnił on, że posiada co najmniej 30 lat okresów składkowych oraz, że jest całkowicie niezdolny do pracy. W tym miejscu należy zauważyć, iż apelant nie kwestionował orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, którym została stwierdzona jego częściowa niezdolność do pracy. Jeżeli zaś chodzi o staż ubezpieczeniowy, to sam wnioskodawca twierdził, że posiada 20 lat okresów składkowych, z tym że wszystkie one przypadały przed 2003 r.

Zaskarżony wyrok odpowiada więc prawu, a apelacja jako całkowicie bezzasadna podlegała oddaleniu.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.